

Tovább haladunk a szocializmus és a béke útján

Kádár János felszólalása az SZKP kongresszusán

Szászi Júlia, az MTI tudósítója jelentette: MOSZKVA
A hazai és a nemzetközi közvélemény érdeklődésének középpontjában kedden folytatta munkáját a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXVI. kongresszusa.

A megnyitó napján, hétfőn a Kreml Kongresszusi Palotájában a csaknem 5000 küldött és a meghívott vendégek — köztük az MSZMP küldöttsége Kádár János vezetésével — meghallgatták a központi bizottság beszámolóját, amelyet Leonyid Brezsnyev főtitkár terjesztett elő.

ezért figyeli nagy érdeklődéssel a szovjet kommunisták mostani kongresszusát is.

Fidel Castro rámutatott: napjainkban ismét felmerült a háború veszélye. A népekre az agresszió és az intervenció veszélyének árnyéka vetül. A Szovjetunió és a dicső kommunista pártja azonban most is a béke reményességét hirdeti meg. A Szovjetunió jelenti a biztosítékot arra, hogy az imperializmus nem valószínű, hogy uralmi tervét, nem kényszerítheti át a népekre.

Castro szólt a latin-amerikai fejleményekről is. Hangsúlyozta: az imperialista erők véres terrort alkalmaznak Salvador és Guatemala népe ellen. Nyíltan támogatják a népellenes diktatúrákat. Ugyanakkor szégyenletes rágalmozó kampányt kezdtek a szocializmus, a haladás erői, a szocialista országok ellen. Azt akarják elhitetni, hogy a Latin-Amerikában bekövetkezett események nem a népek viselői kongresszusi küldöttsége maradtalan támogatásáról biztosította az SZKP központi bizottságának politikai irányvonalát és gyakorlati tevékenységét, a KB beszámolójában szereplő valamennyi megállapítást és következtetést.

VIKTOR GRISIN:

Fontos a burzsoá ideológia elleni harc

A kongresszus első napjának délutáni ülésén szólt fel Viktor Grisin, az SZKP KB politikai bizottságának tagja, a moszkvai városi partbizottság első titkára. Külpolitikai kérdésekről szólva megállapította, hogy az imperializmus és elsősorban az amerikai imperializmus politikájának agresszivitása az utóbbi időszakban fokozódott. Az SZKP központi bizottsága és politikai bizottsága azonban ennek ellenére is szilárdan kitart az enyhülés megőrzését, a béke megszilárdítását célzó elvi, gondos mérlegelésen alapuló politikájá mellett — hangsúlyozta Grisin.

replő új szovjet békejavaslatokról szólva rámutatott, hogy ezek a javaslatok továbbfejlesztik és kiegészítik az SZKP előző kongresszusain kidolgozott békeprogramot, s fontos hozzájárulást jelentenek a békéért és a népek közötti együttműködésért vívott harchoz.

A szónok a továbbiakban megállapította, hogy a párt-szervezetek egyik igen fontos feladata a burzsoá ideológia elleni harc erősítésében tetele. Emlékeztetett arra, hogy az imperialista erők és kiszolgálók fokozzák a szocializmus eszméi alapjainak aláásására irányuló ellenséges propagandájukat. Rágalmazzák az SZKP és a szovjet állam politikáját, megpróbálják be-

folyásuk alá vonni az eszmeileg ingatag embereket. Kísérleteiket azonban kudarcra kárhoztatja a szovjet nép magas szintű szocialista öntudata, a párt iránti odaadása.

A moszkvai városi pártbizottság első titkára ezután a szovjet főváros fejlődéséről szólt.

Végezetül a moszkvai városi párt-szervezet több mint egymillió kommunistát képviselő kongresszusi küldöttsége maradtalan támogatásáról biztosította az SZKP központi bizottságának politikai irányvonalát és gyakorlati tevékenységét, a KB beszámolójában szereplő valamennyi megállapítást és következtetést.

VLAGYIMIR SCSEBICKIJ:

Növelni kell a tervfegyelmet

Moszkva (MTI) — Az SZKP XXVI. kongresszusának első napján szólt fel Vlagyimir Scsebicikij, az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára, aki a köztársaság 2 934 000 kommunisztájának üdvözlését tolmácsolta, s nevében biztosította támogatásáról a központi bizottságot. Elmondotta: Ukrajna az elmúlt öt éves tervidőszakban jelentősen előrelépett gazdasága fejlesztésében, a lakosság jólétének emelésében. Az ipar termelése például csak-

nem egyharmadával növekedett, és terven felül 4,8 milliárd rubel értékű terméket állított elő. A mezőgazdaság 11 százalékkal növelte termelését.

Scsebicikij foglalkozott a gazdasági munka kérdéseivel, és elsősorban a termelés hatékonyságának, intenzitásának növelését hangsúlyozta. Elmondotta: jobban ki kell használni a meglévő termelési kapacitásokat, növelni kell a tervfegyelmet. A mezőgazdaságban elsősorban az élelmiszerprogram

megvalósítására kell különösen figyelni.

A Szovjetunió második legnagyobb köztársasága kommunista pártjának első titkára méltatta a sok nemzetiségű szovjet állam népeinek barátságát, testvéri egységét. Az Ukrán KB — hangoztatta Scsebicikij — az SZKP megbízható csapata s a köztársaság minden kommunisztája, egész lakossága készen áll azoknak a történelmi jelentőségű feladatoknak a megvalósítására, amelyeket a mostani XXVI. kongresszus állt elé.

A második nap

MOSZKVA
Az SZKP XXVI. kongresszusa kedden délelőtt tíz órakor Konsztantyin Csernyenkónak, az SZKP KB politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának elnökletével folytatta munkáját.

A központi bizottság és a központi revíziós bizottság beszámolóit fölötti vi-

tában elsőként Gynmuhamed Kunajev, az SZKP KB politikai bizottságának tagja, a Kazah Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára szólalt fel, majd Grigorij Romanov, az SZKP KB politikai bizottságának tagja, a leningrádi területi pártbizottság első titkára lépett a szónoki emelvényre.

FIDEL CASTRO:

Kuba népe megvédi vívmányait

Az SZKP XXVI. kongresszusának első külföldi felszólalója Fidel Castro, a Kuba Kommunista Párt központi bizottságának első titkára, a Kubai Köztársaság államtanácsának és minisztertanácsának elnöke volt.

Beszédében rámutatott: az az új világ, amelyben összehozták a gyarmatbirodalmak, amelyben előtérbe szorult a szocializmus, amelyben megerősödtek, megszilárdultak és független-

ségének alapjai — ez a világ a Szovjetunió létének, szilárd, elvi, marxista-leninista politikájának és nem utolsósorban az imperialistákat is meggondolásra készítő erejének köszönheti lét-rejöttét. Az egész emberiség

Potsdamiak látogatása

A szolgáltatóipart és a kereskedelmet tanulmányozzák

A potsdami delegációt a megyei tanácson Juhász István elnökhelyettes fogadta

Ötnapos tanulmányútra megyénkbe érkezett február 23-án délután Debrecen testvérvárosából, Potsdamból egy háromtagú tanácsi delegáció.

Az NDK-ból érkezett küldöttség — melynek vezetője Martin Mayer, a Potsdam megyei Ipari és Helyi Ellátó Vállalat elnökhelyettese, tagjai: Elke Langer, a luckenwaldi Szolgáltató Kombinát igazgatója, Gerhard Wolf, a havellandi Gyümölcs- és Zöldszétfeldolgozó Kombinát igazgatója — itt-tartózkodása során megyénk szolgáltatóiparát, annak tervszerű szervezését tanulmányozza, megismerkedik néhány kereskedelmi létesítménnyel.

A testvérvárosi delegációt február 24-én, kedden délelőtt a megyei tanácson Juhász István elnökhelyettes köszöntötte, majd Antal Ti-

bor, a tanács ipari osztályának vezetője, Jakab Tamás, a mezőgazdasági és élelmiszeripari osztály vezetője tájékoztatta Hajdú-Bihar megye szolgáltatóiparát és kereskedelmét a helyzetéről. A küldöttség fogadásán jelen volt Tóth Imre, a megyei pártbizottság titkára.

A delegáció február 24-én délután Hajdúszoboszlóra látogatott. Felkereste a városi szolgáltatóházat és az Építő- és Vegyipari Szövetkezetet. Hajdú-bihari tartózkodásuk során — február 25-én — felkeresik a Hajdú-Bihar megyei ZÖLDÉRT Vállalatot és a Debreceni Konzervgyárat, csütörtökön Hajdúszoboszlóra látogatnak, és Debrecen kereskedelmi hálózatával ismerkednek.

A potsdami delegáció február 27-én, pénteken utazik el a megyéből.

26 szocialista brigád, két kiváló OTP-fiók

Február 24-én, kedden délután az OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatóságának debreceni, Vörös Hadsereg úti körzeti fiókjának nagytermében munkaértekezletet rendeztek.

Az összejövetelen — melyen jelen volt Szohár Ferenc, az Országos Takarékpénztár ügyvezető igazgatója — elsőként Bella Zoltán, az OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatóságának igazgatója értékelte az igazgatóság ötödik éves tervi tevékenységét, valamint az 1980. évi eredményét. Az igazgató ezt követően az idej feladatokról szólt.

A többi között megállapította, hogy az ötödik éves terv során a lakossági beté-

állomány 7 milliárd 666 millióra emelkedett. 3648 saját beruházású, társasházi lakást építettek, 128,3 millió darab totó- és lottószelet értékesítettek.

Ezután dr. Szathmári Ilona igazgatóhelyettes értékelte az elmúlt évi munkaversenyt és a brigádmozgalomban elért eredményeket. Az igazgatóság 27 brigádjából 26 elnyerte a szocialista címet. A hajdúdorogi és a hajdúnánási OTP-fiók elnyerte a kiváló fiók címet.

Az értékelések után, a munkaértekezlet befejezéseként Szohár Ferenc elismerően méltatta az OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatóságának az ötödik éves tervben kifejtett tevékenységét.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az SZKP XXVI. kongresszusán. (Telefotó — APN — MTI — KS)

(Folytatás az 1. oldalról)

kitsák a szocialista népek közösségéből. A kubai vezető hangsúlyozta: ha nem állna napjainkban a béke és a nemzeti felszabadulás erői mellett a szocializmus legyőzhetetlen ereje, akkor az imperialisták megvalósíthatnák terveiket. A szocializmust azonban nem lehet legyőzni, nem lehet elsöpörni a föld színéről — jelentette ki a küldöttek hatalmas tapsa között Fidel Castro. A Kubai Kommunista Párt főtájkára a XXIV. és XXV.

kongresszuson meghirdetett békeprogram eredményeit hangsúlyozva megállapította, hogy a központi bizottság beszámolójának nyugodt, szilárd, elvi hangvétele ismét megmutatta: a szovjet kommunisták folytatják a béke megőrzésért, megszilárdításáért vívott harcot.

A forradalmi népek — mondotta — nem félnek az áldozatoktól, amikor arra van szükség, hogy megvédjék jogaikat, szabadságukat, függetlenségüket. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta: az imperializmus Kubát sem

kényszerítheti térdre. A kubai nép készen áll arra, hogy megvédje vívmányait, készen áll arra, hogy agresszió esetén akár minden talpalatnyi földért halálharcot folytasson. Nem utasítjuk el a pálmáikat, de nem vagyunk hajlandók arra, hogy feladjuk elveinket, hogy áruba bocsássuk országunkat — mondotta a kubai vezető.

Beszéde végén méltatta a Szovjetunió, a szocialista országok testvéri segítségét, amelyet a kubai népek nyújtanak.

LE DUAN:

A szocializmus legyőzhetetlen

Fidel Castro után szólalt fel Le Duan, a Vietnami Kommunista Párt központi bizottságának főtájkára. Beszédében méltatta az SZKP lenini külpolitikáját, a szocialista országok harcát az enyhülésért, a leszerelésért. Az imperializmus, amely szövetségre lépett a pekingi hegemonista, terjeszkedő erőkkel, most ellentámadással próbálkozik a forradalmi erőkkel szemben — hangsúlyozta a vietnami kommunisták vezetője, utalva a Közel-Keleten és Délkelet-Ázsiában végbemenő eseményekre.

A szocializmus — mondotta De Duan — korunkban le-

győzhetetlen, a szocialista rendszer sérthetetlen.

A VKP KB főtájkára a továbbiakban méltatta a nemzeti felszabadító mozgalmak sikereit, hangsúlyozva, hogy a marxizmus-leninizmus, a proletár internacionalizmus zászlaja alatt küzdő népek új sikereket érnek el ebben a küzdelemben, szocialista hazájuk megerősítésében.

Le Duan rámutatott: az SZKP legutóbbi kongresszusa óta eltelt években Vietnami népe hatalmas sikereket ért el. Kívívta legdrágább kincsét, a szabadságot, végrehajtotta az ország egyesítését, belépett a szocializmus

építésének korszakába. Vietnami népe rendkívül nehéz körülmények között folytatja építőmunkáját, állandóan készen áll arra, hogy megvédje hazáját az imperializmus és a vele szövetséget kötött pekingi erők támadásaival szemben. E támadás része volt az az agresszió is, amelyet a Pol Pot-féle rendszer hajtott végre Vietnami népe ellen.

Le Duan vezetését méltatta az a testvéri segítség, amelyet a Szovjetunió, a szovjet nép, a szovjet kommunisták nyújtanak Vietnami és Délkelet-Ázsi többi országának.

ERICH HONECKER:

Jószomszédi kapcsolatokat

A XXVI. kongresszus keddi munkanapjának délelőtti ülésén szólalt fel Erich Honecker, Németország Szocialista Egységpártja központi bizottságának főtájkára, a Német Demokratikus Köztársaság államtanácsának elnöke.

Üdvözölte az SZKP kongresszusát, méltatta az SZKP KB Leonid Brezsnyev által előterjesztett beszámolóját, a szovjet nép által az SZKP

XXV. kongresszusa óta eltelt időszakban elért sikereket.

Az NDK külpolitikájáról szólva megállapította, hogy a Német Demokratikus Köztársaság normális, jószomszédi kapcsolatokat kíván fenntartani minden országgal, köztük az NSZK-val is.

Az NDK valamennyi kommunista nevében teljes támogatásáról biztosította a Leonid Brezsnyev által ismertetett új békejavaslatokat, s kifejezte meggyőződés-

sét, hogy a nemzetközi helyzetnek az imperialista erők hibájából bekövetkezett kiéleződése ellenére sikerül újabb sikereket elérni a béke biztosításáért vívott harcban.

Végezetül biztosította a kongresszus résztvevőit arról, hogy a Német Demokratikus Köztársaság maradéktalanul eleget tesz, s eleget fog tenni a jövőben is a békéért és a szocializmusért vívott harcban reá háruló követelességeknek.

STANISLAW KANIA:

Lengyelország a szocialista közösség megbonthatatlan láncszeme marad

Beszédének elején Stanislaw Kania, a Lengyel Egyesült Munkáspárt központi bizottságának első titkára méltatta a Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak jelentőségét, majd tolmácsolta a XXVI. kongresszus küldötteinek, valamennyi szovjet kommunistának, a szovjet embereknek a lengyel kommunisták, az egész lengyel nép testvéri üdvözlését.

Megemlékezett a lengyel és orosz demokraták és forradalmárok közös harcáról, a lengyel népek hazája szabadságáért, a fasiszta elnyomók ellen vívott küzdelemről. A Lengyelország felszabadításáért nagy áldozatokat hozó szovjet hadsereg szerepét méltatva Stanislaw Kania hangsúlyozta: „mindörökké megőrizzük az országunkat a hitlerista megszállás alól felszabadító szovjet hadsereg emlékére. A Szovjetuniónak köszönhetően győzött a történelmi igazság — Lengyelország visszakapta az Odera és a Neisse mentén, a Baltikumban elterülő ősi földjeit. A Szovjetunió felmérhetetlenül nagy segítséget nyújtott a lerombolt ország helyreállításához, iparosításához”.

A továbbiakban Stanislaw Kania megállapította: „Lengyelország számára ma is pótolhatatlan jelentőségű sokoldalú együttműködése a Szovjetunióval. Nem felejtettük el Leonid Brezsnyev emlékeztetés szavait: a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam mindig őszintén kívánta, hogy Lengyelország erős, független, demokratikus állam legyen. Mi, lengyelek is maradéktalanul érdekeltek vagyunk a testvéri Szovjetunió erejében és virágzásában, nemzetközi pozíciójának erősödésében. Ebben látjuk biztonságunk legfőbb garanciáját és gaz-

dasági fejlődésünk igen fontos feltételét. Eppen ezért a lengyel-szovjet barátság és szövetség mindig külpolitikánk alapelve marad, s a LEMP mindig megkülönböztetett figyelmet szentel nekik”.

A továbbiakban a LEMP KB első titkára méltatta az SZKP KB kongresszusi beszámolójának jelentőségét.

A szocialista Lengyelország fejlődéséről szólva Stanislaw Kania a továbbiakban megállapította: „a szocializmus lengyelországi építése során helyreállítottuk romokban heverő országunkat, s történelmi jelentőségű eredményeket értünk el a népgazdaság, a kultúra fejlesztésében, a munkások helyzetének javításában. Az utóbbi időszakban azonban komoly nehézségekkel, súlyos megpróbáltatásokkal kell szembenéznünk. Az or-

szágban végigsöpört a társadalmi konfliktusok hulláma. Drámaian nehéz helyzet alakult ki a gazdasági életben, s kiélezett politikai küzdelem folyik. Jól tudjuk, hogy az Önök pártja s a szovjet emberek nagy aggodalommal figyelik a lengyelországi helyzet alakulását. Megértjük, hogy a lengyelországi események nyugtalanságot keltenek más testvérpártokban. Megnyilvánult ez a Varsói Szerződés tagállamai párt-és állami vezetőinek múlt év decemberében Moszkvában megtartott találkozásán is. A Lengyelországban s Lengyelország körül kialakult helyzet közvetlenül összefügg valamennyi szocialista ország biztonságával. A szocialista közösség megbonthatatlan. Védelme nem csupán minden egyes tagjának, hanem a szocialista szövetség egészének az ügye is”.

„A Lengyel Egyesült Munkáspárt teljes mértékben tisztában van azzal, milyen hazafias és internacionalista felelősséget visel azért, hogy Lengyelország kijusson a jelenlegi társadalmi-gazdasági válságból, hogy stabilizálódjék belpolitikai helyzete, s létrejöjjenek a szocializmus válságoktól mentes fejlődésének kedvező feltételei” — mondotta Stanislaw Kania.

A továbbiakban nyomatékosan hangsúlyozta: nehézségeink oka nem a szocializmusban, hanem a szocializmus elveinek megsértésében, gazdasági törvényszerűségeink, a pártélet lenini normáinak voluntarista semmibevételében, a társadalmon belüli osztályellentétek szerepének alulértékelésében, az ideológiai munka hiányosságai-
gaiban keresendő.

A lengyel kommunisták vezetője rámutatott arra, hogy „a LEMP ebben a hely-

zetben a társadalmi konfliktus politikai rendezésének, a társadalom népi hatalomba vetett hite helyreállításának útját választotta. Tevékenységünknek ez a fő iránya. Ugyanakkor nem feledkezünk meg arról sem, hogy a társadalomtól kiinduló bírálatok hullámát meglovagolva olyan erők is tevékenykednek Lengyelországban, amelyek nem titkolják a szocializmus iránti ellenséges érzéseiket. Ezeket a nyílt ellenforradalmi erőket az imperialista diverziós központok támogatják. A szocializmus ellenségei megkísérlik hatalmukba keríteni az új szakszervezeteket, s szembeállítani őket pártunkkal. Megpróbálják fenntartani a feszültséget, anarchiát szítanak, s szét akarják zilálni a társadalom életét. Szilárd elhatározásunk minden szükséges lépést megtenni azért, hogy leszámoljunk ezzel a veszélyes tevékenységgel”.

Stanislaw Kania szólt a lengyelországi gazdasági nehézségek leküzdéséről, a szétzilált szakszervezeti mozgalmak egységének helyreállításáért vívott harcról s arról, hogy e küzdelem élvezze a társadalom egyre szélesebb körű támogatását. „Elegendő türelmünk van ahhoz, hogy kivívjuk valamennyi becsületes lengyel állampolgártól, valamennyi hazafi támogatását” — hangsúlyozta a szónok. Végezetül kijelentette: „biztosítjuk a szovjet kommunistákat s Lengyelország valamennyi barátját, hogy a lengyel kommunisták ereje elegendő az ellenforradalmi veszély elhárításához, Lengyelország szocialista társadalmi-gazdasági rendjének megőrzéséhez. Lengyelország a Szovjetunió hű szövetségese, a szocialista közösség megbonthatatlan láncszeme marad”.

Kádár János felszólalása következtét ezután. Többek között ezeket mondta:

KÁDÁR JÁNOS:

A népek tisztelete övezi a szovjet békepolitikát

Kádár János üdvözlő a SZKP XXVI. kongresszusának résztvevőit. (Telefotó — TASZSZ — MTI — KS)

Kedves Elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége nevében tisztelettel köszöntöm a Szovjetunió Kommunista Pártja XXVI. kongresszusának küldötteit és minden résztvevőjét. Teljes sikert kívánok a kongresszus nagy fontosságú munkájához, amely lelkesíteni fogja és új erővel tölti el mindazokat, akik világszerte a szocializmus és a béke ügyéért küzdenek. Átadom önöknek és az önök személyében a kommunizmus építő nagy szovjet népek a magyar kommunisták, a szocializmus építő magyar nép testvéri üdvözlését és legjobb kívánságait.

Kedves Elvtársak!

Mély benyomást tett ránk a központi bizottság beszámolója, amelyet Leonid Iljics Brezsnyev elvtárs ismertett. A Lenin alapított párt és a forradalmi élcsapatát híven követő szovjet nép munkája nyomán hatalmas politikai, gazdasági és kulturális eredmények születtek. Elmondható, hogy a XXV. kongresszus határozatait végrehajtva jelentősen megnövekedett a Szovjetunió belső szilárdsága, gaz-

dasági, tudományos ereje, honvédő képessége, nemzetközi tekintélye és befolyása. A XI. ötéves terv előirányzatai jelzik, hogy a most megnyílt évtized újabb fontos szakasz lesz a kommunizmus anyagi-műszaki alapjainak kiszélesítésében, a társadalmi viszonyok fejlődésében, az emberek életkörülményeinek javításában, az új ember formálásában. A magyar kommunisták nevében szívósból gratulálunk szovjet barátainknak a nagy sikerű eredményekhez, és teljes sikert kívánunk a kommunista jövőt formáló terveik valóra váltásához.

Elvtársak! A szélsőséges, imperialista körök nem titkolt szándékai szerint, a NATO vezető körök konkrét lépései nyomán az utóbbi években megtörtént az enyhülés folyamata, éleződött a nemzetközi helyzet, ismét hallhatók a hidegháborús idők hangjai, felerősödött a szovjetellenesség, az antikommunizmus. Sajnos a hidegháborús körök malmára hajtja a vizet a kínai vezetők jelenlegi külpolitikája is.

Az imperialisták — a szavakat kiforgatva értelmükből — egyirányú utcának minősítik a békés egymás mellett élés politikáját, rágalmozgatók a Szovjetuniót, a szocialista országok bel- és külpolitikáját, terrorizmussal vádolják a szabadságukért küzdő népeket.

Valójában arról van szó, hogy az emberi társadalom fejlődésének törvényei senkinek a szubjektív óhajától nem függenek: az elnyomottak fel akarnak szabadulni, a népek nem mondanak le nemzeti függetlenségükről, a társadalmi fejlődés terén elért vívmányaikról, törvényes jogaikról; az emberiség nem hajlandó saját sírját megásni a fegyverkezésben milliárdokat kereső monopóliumok profitjáért.

A Szovjetunió szándékai és törekvései egyértelműek és világosak. A történelem már számtalanszor bebizonyította, hogy a Szovjetunió, amely örökdió saját maga és szövetségesei biztonságán, a ha-

ladásért, a nemzeti függetlenségért küzdő erők támogatása, egyidejűleg a népek békéjének védelmezője. Itt, a kongresszuson Brezsnyev elvtárs új, nagy horderejű javaslatokat és kezdeményezéseket ismertett, amelyekkel mi a magunk részéről teljes mértékben egyetértünk. Ezek ismételtlen bizonyítják, hogy a Szovjetunió kész tetteivel hozzájárulni a nemzetközi biztonság megszilárdításához, a béke megőrzéséhez. Mindezt a Szovjetuniót a népek tisztelete övezi.

Kedves Elvtársak!

A jelenlegi helyzetben különösen fontos az önállóan tevékenykedő kommunista és munkáspártoknak a közös ügyért érzett felelőssége, a marxizmus-leninizmus elvein nyugvó internacionalista összefogása. A Magyar Szocialista Munkáspárt a maga részéről ennek előmozdítására törekszik. A kommunisták, az összes haladó, békeszerető erő együttműködése biztosíthatja és biztosítani is fogja a fegyverkezési örületnek, az imperialisták népellenes mesterkedéseinek visszaszorítását és kudarcat.

Elvtársak!

A magyar nép helyesli a Magyar Szocialista Munkáspártnak a múlt év márciusában megtartott XII. kongresszusa határozatait, és azok megvalósítását tetteivel támogatja. Tovább haladunk a kiprobált lenini úton, a szocializmus és a béke útján. Népink a párttal összeforrtva, szocialista nemzeti egységben, a szélesedő és mélyülő szocialista demokrácia feltételei között eredményesen folytatja a fejlett szocialista társadalom építését. Tudjuk, hogy sok és bonyolult problémán kell még úrrá lennünk. De bizalommal tekintünk előre, mert bízunk a szocializmus ügyét tudatosan magának valló dolgozó nép alkotó, teremtő erejében.

Építőmunkánkban éppen úgy, mint általános nemzetközi tevékenységünkben tá-

(Folytatás a 3. oldalon)

Az SZKP kongresszusának színhelyére tartanak a küldöttek

VÉTO

A Hivatal határozata ellen

A hajdú-bihari lakosok fogászati ellátása közismerten nem a legjobb. Túl sok beteg jut egy orvosra. Így van ez Debrecenben is. Szükség lenne tehát a magánorvosi rendelés bővítésére. Am ennek ellenkezője fog bekövetkezni, ha továbbra is érvényben maradjon a Debrecen megyei városi Tanács V. B. Hivatala egészségügyi osztályának nemrégiben kiadott határozata.

A szóban forgó határozatban szabályozták, hogy a városi fogászati orvosai ezen túl csak este nyolc óra után folytathatnak magánrendelést. Telefonon érdeklőtünk a hivatal egészségügyi osztályán, ahol elmondták: az utasítás kiadása azért vált szükségessé, mert az esetleges rendkívüli rendelések során a magánpraxist folytató orvosok kevesebbet helyettesítettek, mint kollégáik.

Sajátságos hivatali szemléletet tükröz a „rendeleti úton” történő szabályozás, hiszen elegendő lenne a magánpraxis kiadásakor azt kikötni: helyettesítés esetén a munkáltató érdeke a fontosabb! Ilymódon az esetenkénti túlmunka mellett minden fogorvosnak maradna ideje arra, hogy magánbetegeit akkor lássa el, amikor akarja, amikor tudja.

Jelenleg ugyanis arra vannak kényszerítve a fogorvosok, hogy amíg a városi rendelőintézet nyitva tart, addig akkor is otthon üljenek karba tett kézzel, amikor a betegek is ráérnek és ők is ledolgozták a napi hat-nyolc órájukat.

Egy magánorvosi rendelő kialakítása és felszerelése sok pénzbe kerül. Így érthető, hogy sokan új állás után néznek. (A főállású üzemi fogorvosok ugyanis továbbra is délután négy óráig üzemeltethetik.) Két új főállású üzemi fogorvos helyét hirdettek meg nemcsak a Debrecenben, de a környező városokban is. Eddig kilencen jelentkeztek, közülük olyanok is, akik a városi fogászaton dolgoznak.

Mások a városból, a megyéből való távozás gondolatával is foglalkoznak, s ha ez bekövetkezik, még rosszabb lesz a hajdú-bihari lakosok fogászati ellátása.

Hajdú István

A tökéletes kert

„Egy személy társadalmi értékének általános mutatója a kertművelésben elért tökéletesség.” Ez a felismerés nem korunk legkiválóbb tudósainak műhelyében született, nem hazai szociológusok vagy filozófusok jötték rá. Nem is a magyar népi hiedelem — bár...

Ha röpke riportúra indulunk a könyvesbolti kirakatok elé, az ott levő levegőben réppen beszélgetések mélyén mintha sejtelmesen, de ugyanez a nagy horderejű gondolat rejtené. Tisztes tisztviselők, bohém hivatalnokok s más önéletrajzi hirtelen kiderül, hogy a kertművelés rejtelmeit taglaló alapművek előtt. Hítük a hétfői kert áldásaiban megingathatatlan, nem kérdéses, véglegesen életcéljukká vált. Pedig nem az ő társadalmi viszonyaiból elemézték ki e roppant mélysgű gondolatot, hogy azt mondja: „Egy személy társadalmi értékének...” satöbbi. A híres néprajztudós, Malinowski 1935-ben írja e mondatot, „Korallkeretek és magiájuk” című könyvében. Océániai bennszülöttekről. Ajaj! A nagytörő mindjárt kiderül, hogy legfeljebb színes üvegcserep. De talán mégis van ebben valami. Izgalmas jelenség az, hogy nálunk is, ma, egy primitívnek igazán nem mondható társadalomban a kiskert értékmérő lesz...

Vajon szolgálhat-e hasonló tanulságokkal a primitív társadalmak tanulmányozása? Nézzük csak! Firth, a primitív polinéziai gazdaságról: „A közösség minden tagjától elvárják, hogy normális mértékű igyekezetet tanúsítson”. No, ez egy kicsit erős. Mindenkitől elvárni!... Persze, elképzelhető... Minden a normális mérték pontos meghatározásától függ. Mert ha ez nem túl magas, ugye, akkor egészen jól alkalmazható ránk is.

Itt meg azt írja Radcliffe-Brown, hogy „az Andaman-szigetiek a lustaságot társadalomellenes viselkedésnek tekintik”. Tökéletes. Nagyon jó. Mi is. Az összes lustát arrébb noszogatjuk a munka közeléből. Kiseb-nagyobb megbízásokat kapnak, csak ne zavarják a dolgozó tömegeket. Ma így fejeződik ki irántuk a társadalom megvetése.

„Munkát végezni magának a munkának a kedvéért — ez állandó jellegzetessége a maori iparnak.” Még jó, hogy Firth cikke címében leírta: a primitív ipar néhány jellegzetességéről elmélkedik. Így teljesen világos, hogy ilyesmit mi célul sem tűzhetnénk ki magunk elé. A történelem kerekét nem lehet visszafelé forgatni!

Hát igen. Jó az embernek, ha régi dolgokról olvas. Mennyi érdekeset lehet tapasztalni távoli világok furcsa, tollunk idegen szokásairól! Na, tegyük vissza a könyvet a polcra. Hogy felforgatja az embert! Almodozásra készíti...

BÉRBE ADVA

„A SZAKMAI BECSVÁGY ÉRVÉNYESÜLJÖN?”

— A Bika konferenciatermében van az árverés? — liheg fel a lépcsőn mellettem valaki.

— Árverés? — szólók oda neki. — Versenytárgyalás!

Elkéstünk. A Megtelt tábla ott feszít a kilincsen. Az ismeretlen elsmfordál, nekem viszont be kell mennem, de beám, ha írni akarok az eseményről: kilenc kocsmá, étterem bére adásáról.

A portás azt mondja:

— Rugaskodjon neki az ajtóknak!

— Annyian vannak odabenn?

— Majd meglátja.

Hát csakugyan. Egy tús sem lehetne leejteni.

A Nyíl utcai italbolttal, a 10-es számmal kezdik a licitet. Egymillió-kétszázötven ezer forint körüli (nem, nem a kikiáltási ár), az indulási alap. Kalapácsot sem látok sehol. Vaskazettát igen. Abba teszik a bánompénzt.

A közjegyzővel és a vállalat: a Hajdú-bihari Vendéglátó jogtanácsosával szemben foglal helyet rezzenéstelen arccal öt-hat bevő. A szakmai közönség hátuk megett. És oldalt. Moraj még alig. Néhányan gyors számításokkal követik az ötvenezer forintos ugrásokat, mert megám fölőbb az ár. Már egymillió-hétszázötvenezerrel tartanak, de még kezek emelkednek a levegőbe.

— Öngyilkosság — suttozják.

Még ötvenezer forinttal följebb megállapítják, hogy Dari Mária nyerte el a bérlet jogát. Övé a 10-es számú italbolt, a licitüközlet eldőlt.

— Odamegyek hozzá.

— Jól meggondolta?

Kedvesen bólint. Mondhatnám, derűs. En is megállapítok valamit: jó idegei vannak. Megnyugtató:

— Tartottam ott terepszemlét.

— Hol?

— A „tizesben”.

— Megmondaná, hol lakik?

Megmondja, de én csak annyit írok, hogy nem a Vendéglátó dolgozja, s nem is debreceni. Elég ez. Még valaki azt hinné, hogy milliói vannak és... tovább ne folytassuk. Arról az összegről, amit beígért, ügyis Vég László, a vállalat igazgatója nyilatkozik. Később, mert már a „Kisdíofa” adatait hallhatjuk (Debrecen, Széchenyi utca). A forgalom, a nyereség, a bér összegszerű számait. A formáság kedvéért kell ezt itt felsorolni, hiszen a bevők mind' bétéve tudják.

— Tehát visszalépésről (a magántulajdon felé) szó sincs?

— Nincs. Az NDK gyakorlatából is látjuk. Tehát: első a vendég.

— Egyéb előnyök?

— A Díofát például hozva, személyzete húszról tizenkettőre csökken, de kevesebb lesz (vállalat részéről) az adminisztráció, az ügyvitel.

A licit nagy pillanatai. Fotó: Iklódy János

Ötmillió-egyszázhetvenezer forintnál megkéményednek a tekintetek.

Holtverseny. Kettőn állják meg. Aztán nem fogadják el az újabb „tétet”. A forgóesközlicit dönt. A húsz százalékos mind a kettőnek tartják.

— Soknak — mondják mögöttém, mert ezt már ki kell fizetni kemény magyar forintokban.

Azért megiscsak „elkelt” a Díofa is. Nem idegen béri. Eddig is itt volt üzletvezető.

— Mindenki meggyőződhet, láthatják, hallhatják — adja meg a kért, fölvilágosító kommentárt Vég László —, hogy nem kiállításról van szó, hanem egyszerű bérebeadásról. A beígért összeget 34 hónap alatt arányosan elosztva a nyertes (nevezük így) befizeti a vállalatnak. A beígért összeg természetesen úgy jön viszme, ha az eddiginél lényegesen nagyobb forgalma lesz az étteremnek, az italboltnak stb. Tehát, aki elnyerte a bérebe adás jogát, ezért mindent megtesz. Mindent, ami a vendéget a szó szoros értelmében megilleti. Az ud-

— Besegíthetnek a családtagok is?

— Hogyne! Ha érvényes egészségügyi könyvük van. S megszűnik egy áldatlan állapot, a túlszakosodás. A pénztáros, hogy őt nevezem meg, de a vezető is, több mindenhez fog érteni ezután. Még a főzőkanálhoz is.

— A saját áruját is értékesítheti?

— Igen. De ha akarja, tovább is segítünk a beszerzésben.

— Ma kilenc tizedet adnak bérebe. Hányát még?

— A kétszáznegyvenből százötvenet-százhatvanat. Még ebben az évben. A vállalat egyébként saját dolgozóitól nem kér óvadékokat, de a külsőktől igen: vagyonbiztosítékokat.

Este. A Nyíl utcai kocsmában. Füst. Csillagó szemek. A bádogpultnál a régi főnök a csapos.

— Nem sajnálja?

— Annyi pénzért nem! Annyiért — néz körül — nyugodtan vihetik.

Szalai Csaba

A társadalmi munkában is élen járnak

Egy kitüntetett hajdúdorogi munkásőr rajról

A munkásőr raj mind a kilenc tagját nem tudtuk megnevezni erre a beszélgetésre. Három ülnek velem szemben, név szerint: Csige József, Szalóki János és Oláh Károly.

A kitüntetett rajról, az elmúlt évi feladatokról beszéléséről beszélnek, mi tagadás, kicsit büszkén. Ez érthető is, hiszen január 24-én Tegláson, a Hajdúdorogi Pártbizottság elnöke vezette meg a munkásőr század szocialista versenymozgalom első helyezését, rajuk pedig — ugyanebben a versenymozgalomban — a második lett.

Érdemes pontosítani: az itt ülő munkásőrök a debreceni járási munkásőrség másodszázada első szakaszának első raja. Mielőtt a parancsnok, Szalóki János bemutatná részletesebben is a raj elmúlt évi teljesítményét, a pártbizottság munkásőrszobájában körbenézve, megakad a szemem néhány zászlón, ilyen-olyan kitüntetésen, oklevelen. Melyikre lehetnek a legbüszkébbek?

— A század legjobb szakasza vándorzászlót már többször is elnyertük, az idei célunk a zászlóalj legjobb szakasza cím megszerzése — mondja a parancsnok. Ehhez először is az szükséges, hogy kapcsolatainkat erősítsük a község társadalmi szerveivel. Igaz ugyan, hogy eddig is jó viszony alakult ki közöttünk, csak valahogy nem adminisztráltak.

Ideje, hogy elmondjuk az olvasónak, a hajdúdorogi munkásőrökről van szó. A szóban forgó raj tagjai között találhatunk termelőszövetkezeti tagot, fizikai dolgozót, szakmunkást és egyetlen értelmiségit, a helyi általános iskola egyik pedagógusát. Eppen ő veszi át a szót:

— Azt hiheti, hogy a raj tagjai között az előbb felsoroltak miatt különbségek vannak. Véleményem szerint a munkásőrség az ország legdemokratikusabb szervezete. Ranga, beosztásra, pozícióra való tekintet nélkül a különböző harci gyakorlatok, szocialista versenymozgalmak értékelésekor mindenki „terítékre kerül”. Öszintén megmondjuk egymásról a véleményünket. A szolgálati idő letelte után rendkívül baráti a rajtagok közötti kapcsolat, senki sem sértődik meg, ha egy-egy ösztönös, kritizálják munkáját. Az értelmiséget valóban egyedül képviselem a rajban, de nincs semmiféle különbség emiatt közöttünk. Persze mindenkinek más feladat jut. Nekem például politikai előadások megszervezése. Két

K. D. P.

Nemcsak a vonat fekete

Azon kell természetesen kezdenem, hogy a vonat fekete. Nem azért, mert feketeire van festve. Nem is csupán néhány tuat hét végi utas miatt, hanem azért, mert olyan ijesztően koszos. Akárhova nyúl az ember kapaszkodás közben, rögtön megbánja, mert mehet azonnal a mosdóba. Ott pedig kiderül, hogy a mosdó is fekete. Az első osztályú is. Az ablakokon nem lehet kilátni. Mintha sűrű ködben vagy gyéren világított alagútban menne a vonat.

De amit a cimben is jeleztem, nemcsak a vonat fekete. Autóbusszaink is lehangoló látványt nyújtanak. Esetenként már jól gondozott kocsinak számít az is, amelyiknek az útvonalszámát le lehet olvasni, nemcsak oldalt, hanem még hátul is, ahol egyébként legsűrűbb, legvastagabb a felcsapódott és megszáradt sár. Mert ugye azon a pár tenyérnyi helyen le lehet vakarni a sárat.

Valóban le lehet. Erdekess! De miért csak ott?

A típuservek szerint ennek legalább két oka van. Az időjárás, ami van, és a munkaerő, ami nincs. Hát jó ízű? Az van-e? Mert az már nemcsak munkaerő és nemcsak időjárás dolga, ahogy a tömegközlekedés járművei festenek. Es — ahogy a jelek mutatják — a helyzet évről évre rosszabb. Az idej olyan, mintha már 1982-t írnanánk.

K. S.

Nagyobb segítség, türelem, bizalom

OKTATÁSÜGYI VEZETŐK FELKÉSZÍTŐ TANÁCSKOZÁSA

A Művelődési Minisztérium és az Országos Pedagógiai Intézet 1981. január-februárban négy területi tanácskozáson (Szegeden, Győrben, Pécsen és Debrecenben) vitatta meg a megyék, városok, járásek oktatásügyi vezetőivel legelőször több középtávú oktatáspolitikai és pedagógiai feladatokat. A tanácskozás célja a végrehajtás segítése volt, közvetlen feladata pedig a tájékoztatás, valamint a válaszadás számos nyugtalanító kérdése.

Az 1980-ban újjászervezett minisztérium és pedagógiai intézet felelős munkatársainak közvetlensége, nyíltsága, türelme és bizalma leginkább Debrecenben ragadta meg a tanácskozás résztvevőit. A széles körű és sokoldalú elemzésekre támaszkodó, élménygazdag és nagy figyelmet keltő tájékoztatók ösztönöztek, konkrét és egyértelmű útbaigazítást adtak a területi és intézményi tevékenység irányító, segítő munkához; egyben ösztönöztek megerősítették a Hajdú-Bihar megyei törekvéseket.

A tanácskozás kiemelten foglalkozott a

fejlesztési stratégia

kérdéseivel szakmai-pedagógiai és oktatáspolitikai vetületben egyaránt.

A teljes személyiségprogram megvalósításának szándéka vezérli az általános képzés, nevelés intenzív korszerűsítését az általános iskolában, valamint az általános képzés kiterjesztését mind „lefelé”: az óvodai korosztály valamennyi tagjára, mint „feléle”: a középfokú intézmények első-második osztályára. A fő erőket a képességfejlesztés, a tehetséggondozás komplex feladataira szükséges összpontosítani. A követelmények az egész tanulói tevékenység megfelelő szervezésével, szisztematikus mozgásával, a tanulói tevékenység-rendszer folyamatos fejlesztésével teljesíthetők.

A jelenlegi iskolastruktúra, ezen belül a nyolcosztályos általános iskola továbbra is megmarad, csupán belső szerkezetében történnek változások a fokozatosság elvének érvényesítésével. Minden belső szerkezeti és tartalmi változást az eddiginél szélesebb körben folytatott kísérletekkel kell megalapozni.

A nevelési és oktatási tervek cél- és feladatrendszere nem alkalmazható mechanikusan az egyes intézményekben, hanem adaptálni kell a sajátos helyi körülményekhez. Az intézményeknek meg kell fogalmazniuk önműködő pedagógiai programjukat, amit saját területükre lebonthatnak a munkaközösségek s az egyes nevelők.

Az általános iskolai rendtartás csak évek múlva kerül átátdolgozásra, de időközben megjelennek a szükséges módosító rendszabályok.

A nevelő-oktató munka, éves munkarend és társadalmi együttműködés átszervezését igényli az 1982-től bevezetésre kerülő ötnapos iskolai munkahét pedagógiaiailag sikeres megvalósítása.

A központi szervek maximális erőfeszítéseket tesznek

a feltételek

intenzív fejlesztése érdekében. Jól jellemzi ezt, hogy a negyedik ötéves tervhez képest az V. ötéves tervben

az anyagi ráfordítás 2,1-szeres volt, s az ötödik ötéves tervhez képest a VI. ötéves tervben 2,7-szeres lesz. Mindezzel is csupán a korábbi szinten tartás biztosítható a demográfiai hullámnak az iskolákban való jelentkezése miatt.

A központi szervek már intézkedtek az iránt, hogy az alapdokumentumok (1982-ben) és a szükséges segédanyagok (folyamatosan, a tapasztalatok elemzésével párhuzamosan) kellő példányszámban megjelenjenek. Ezzel egy időben több új oktatáscsomag és más szemléltető-munkáltató eszköz biztosítása fogja segíteni a pedagógiai gyakorlatot.

Az általános iskolai tanulók hetvennyolc százalékának mindkét szülője dolgozik, emiatt intézményesen kell gondoskodni az érintett gyermekek napi 8-10 órájáról. Ehhez a jelenlegi harminchétt százalékra a tanulók felére ki kell terjeszteni a napközis ellátást, növelni a szervezett étkeztetésben részt vevők számát, valamint több formában gondoskodni a tanulókkal való délutáni foglalkozásról.

A demográfiai hullám a létesítmények, foglalkozási termek, szabad terek számának intenzív növelését követeli meg, de ennek csak kétharmad része történhet új építéssel, a többi más megoldást igényel. Az eddiginél nagyobb mértékben szükséges építeni a társadalmi segítségnyújtásra, hatékony együttműködésre.

Korszerűsítést igényel

az irányítás

jelenlegi rendszere. A szükséges intézkedés már 1981-ben megtörtént. A fel-

ügyeleti rendszerben a tanulmányi felügyelőkre — kellő számban — mindig szükség lesz, de szélesíteni kell a pedagógiai szakfelügyelők hálózatát, valamint megújítani az összegző és egyéb vizsgálatok rendszerét. Ezzel egy időben az úgynevezett „háttérintézmények” (továbbképzési, pályaválasztási, nevelési tanácsadó intézet) egységes, összehangolt szervezetének létrehozására van szükség.

Az irányítás korszerűsítése megkívánja egyfelől az intézményszintű ellenőrzés-szolgálat erősítését, másfelől a lakosság érdekeltté tételét az iskolafejlesztésben.

A nevelési-oktatási intézmények és az egyre inkább összetársadalmi ügyé váló nevelőmunka fejlesztését elősegítő intézkedések nem csupán a jelen társadalmi-gazdasági igényeknek kielégítését kívánják szolgálni. A fejlesztés lépései a távlatok irányába mutatnak. Az általános iskolák a művelődés megalapozásának legfontosabb intézményes eszközei s az iskolákat egyre kevésbé tekintjük az általános műveltség-szerzés kiindulási pontjának. Távlatilag a permanens tanulás és képzés alapozását fogjuk végezni itt, miközben számos más, mozgalmi és kulturális tevékenység is helyet kap benne, amit már a jelenlegi fejlesztések során is szem előtt kell tartanunk.

A feladatok rendkívül nagyok, amiknek a megoldásában továbbra is meghatározó jelentőségű szerepük van a pedagógusoknak. Tehertételük oldásához elengedhetetlen az eddiginél is nagyobb segítség, türelem és bizalom.

Tuza Tibor

Nyugatnémet filozófus- professzor Debrecenben

A Kossuth Lajos Tudományegyetem vendége volt a múlt hét végén a Magyar Tudományos Akadémia meghívására hazánkban tartózkodó Alwin Diener professzor, a Filozófiai Társaságok Nemzetközi Szövetségének elnöke, a düsseldorfi egyetem tanára. A vendéget pénteken dr. Kónya István, a KLTE rektora fogadta, majd a Debreceni Akadémiai Bizottság székházában Szabó Gábor akadémikusnak, a DAB alelnökének vezetésével debreceni filozófusokkal folytatott szakmai megbeszélést az NSZK-beli tudós. A professzor szombaton a Református Kollégiumot és a város más kulturális intézményeit látogatta meg. Az MTA vendége szombaton este visszautazott Budapestre.

Szövetkezeti kórusok területi találkozója

Rangos kulturális esemény színhelye lesz március 21-22-én Debrecen. Itt rendezik meg — a VIII. országos szövetkezeti dalostalálkozó keretében — öt megye AFESZ-kórusainak területi bemutatóját.

A területi kórustalálkozó megnyitójára március 21-én kerül sor a Bartók Teremben. Ezt követően a Debrecenbe érkezett dalosok különböző helyeken mutatják be tudásukat.

A találkozó második napján közös, színes felvonulás, közös éneklés lesz. Sor kerül a kórusok önálló műsorainak bemutatására, majd ezt követően március 22-én gálaműsort rendeznek.

A debreceni, a kecskeméti, a tatai, valamint a tamási területi bemutatók legjobbjait meghívást kaptak a szolnoki VIII. országos dalostalálkozóra is.

EGY SIKERTELEN ÉVAD UTÁN...

FILMGYÁRTÁSUNK KÉRDŐJELEI

1

Nemrég osztották ki a magyar filmkritikusok szokásos évi díjait. Azaz hogy az idén éppen nem adtak ki díjat, mert nem találtak arra érdemes filmet, s csak egy forgatókönyvíró két színészt jutalmaztak. A napokban zajlott le (február 8-13. között) a magyar játékfilmek szemléje Budapesten. A két esemény eléggé a filmművészet felé irányította a közvélemény figyelmét.

Talán nem túlzás azt állítani: a haragvó közvéleményét. Mert a filmkritikusok legfeljebb megerősítették a közönség véleményét, hogy az elmúlt esztendő különösen gyenge termését hozta a magyar filmművészetnek. Fel kell hát tenni a kérdést: miért? Egyértelmű válaszok azonban nincsenek, legfeljebb újabb kérdések, amelyek azért érdemes, mégis megfogalmazni, mert ezek nélkül keresni sem lehet a jó válaszokat.

Kezdjük hát az újabb kérdéseket ezzel: vajon a magyar filmművészet gyengén áll-e a tehetségek dolgában; vajon nem azért készül-e sok érdektelen film, mert valójában kevés a tehetség. Minden nemzeti elfogultság nélkül egyértelmű nemmel kell erre válaszolni. Ebből a szempontból — és csakis ebből a szempontból — érdemes a magyar filmek külföldi visszhangjára hivatkozni, ahol még ma is egy filmdramaturgialomnak kijáró elismeréssel foglalkoznak rendezőink munkáival. Teszik ezt minden érdekelte és politikai standáság nélkül, s ez már önmagában is jelentős érv művészeink tehetsége mellett.

Ha tehát a rendezők tehetsége változatlan — mert miért változott volna el az elmúlt tíz-tizenöt évben, ami már megvolt, sőt gyarapodott? —, akkor a körülmények változtak meg. Am ezekhez a változó körülményekhez talán nem alkalmazkodtak eléggé a magyar filmművészek? E kérdésben valószínűleg már az igazság sok eleme felfedezhető, de nézzük meg közelebbről, valóban így történt-e? Bizonyos jelek ugyanis ennek eltelmondani látszanak.

Alig lehet vitatni, hogy a hetvenes években kibontakozott dokumentarista-játékfilm stílus egyfajta válasz volt a valóság változó körülményeire. Ezzel a módszerrel olyan részleteket, mai életünk olyan izgalmas, aktuális eltelmondásait próbálták meg bemutatni, mint például a a káderkiválasztási módszereink fogyatékosai (Jutalomutazás), a lakáshelyzet visszahatása az emberi kapcsolatokra (Családi tűzfészek), a fiatalok beilleszkedési nehézségei (Filmregény), a társadalmi érdekekkel való manipuláció (Harcmodor, Békeidő). Alig vitatható e filmek igazságtartalma, és az a hitelesség, ahogy ezeket megjelentették a mozivászonon.

Mégis felmerül a kérdés: jogos-e, indokolt-e a módszer oly mértékben támaszkodni, hogy a közelmúltban még külön stúdiót is hoztak létre, hogy megfelelő műhely legyen az ilyen típusú filmek alkotóinak? E mondat után bizony nagyon indokolt a kérdőjel. Végül is a módszer születése óta több mint tíz év telt el, azokkal az információkkal, amelyeket ezek a filmek nyújtanak, ma már naponta találkozunk a tömegkommunikációs eszközök segítségével, de a mozgalmi élet különböző fórumain is. Felfedezésértéke tehát megcsappant, ugyanakkor ez a módszer nem nagyon tud a művészi általánosítás szintjén többet mondani, mint magát a tényfeltárást, a közönség pedig e stílus lazasága, hosszadalmassága miatt soha nem látogatta ezeket a filmeket. A legjobbakat sem. Ezért, ha egy időben a fejlődést, az újat reprezentálhat-

ták is ezek a művek, e műfaj mindig is egyik oka volt annak, hogy a közönség legszélesebb rétegei távol maradtak a magyar filmektől. Az egyik kérdőjelünket tehát a dokumentarizmus kapcsán bizony megválaszolatlanul a levegőben kell hagyni.

2

Válaszolt persze más módon is a magyar film a megváltozott valóság kihívására. Ez a válasz elvont, absztrakt, szimbolikus történetvezetésű, különleges filmnyelvi eszközökkel készült művekben jelentkezett. Olyan filmek születtek ebben a stílusban, mint a Szabadíts meg a gonosztól, vagy éppen ebben az évben a Csontváry és a Psyche. Vitathatatlanul nagy igényű munkák ezek, amelyekben az emberi és művészi lét izgalmas kérdéseire, a személyiség és a történelem mindig konfliktusokat hordozó változásaira keresték a választ megejtő, gyakran személynökördött látvány-élményeket is biztosítva a nézőnek. Úgy tetszik azonban, hogy az e stílusban alkotó művészek gondolatai még nem eléggé letisztultak, és ezt a zavarosságot a formalelemek tobzódásával próbálják elködösíteni. Mindez még a jóindulatú, nyitott néző számára is olyan rejtélyes feladatokat ad, amiért önmagában a látvány és a siker megfejtés, esetén a gondolati végeredmény nem ad elég kárpótlást. Ilyenformán, ha a dokumentarizmus már nem nagyon lehet e korszak filmje, ez a szürrealistikus stílus még nem lehet az.

A valóság változásaira persze úgy is lehetett felelni, hogy a hagyományos filmes eszközrendszerrel próbálják meg a tartalmi elemekkel megújítani. Ehhez azonban valóban új tartalom és kifinomult újdramaturgia, filmművészet, filmtechnika szükségesek. Nem véletlen, hogy az e stílusban alkotók szídják legtöbbször rendszerint jogtalanul — az amerikai filmművészet hozzáánk kerülő jobb produkcióit. Ezeknek a filmeknek ugyanis az a legjellemzőbb tulajdonságuk, hogy a hollywoodi iskola leghagyományosabb, a közönség érzelmi reakcióit mestersen bekalculáló módszereit megpróbálták új tartalommal megtölteni. (Hair, Apokalipszis stb.). Sajnos a mi filmeseink, akik nagyon is képesek az új tartalom felmutatására, nem eléggé járatosak ezekben a cseppet sem lebecsülendő filmdramaturgiai, technikai módszerekben. Néha, teljesen indokolatlanul le is nézik ezeket. S itt már nem is kell levegőbe hagyni a kérdőjeleket, hogy érzékeljük, miért nem találkozik a közönség elég nagy számban ezekkel a filmekkel.

Marad még persze a hagyományos szórakoztató film néhány alapvető műfaja, mint a krimi, a kalandfilm és a vígjáték. Számtalan próbálkozás után sajnos még mindig nem született eléggé meggyőző alkotás ezekben a műfajokban. A kalandfilm szinte teljesen hiányzik, a krimik legfeljebb a tisztességes középmezőnyben állnak (Az áldozat), vígjáték pedig szinte alig születik. Aki ilyenell próbálkozik, mindjárt a szatíra felé tolja el a művet, ami pedig néhány ponton tökéletesen ellenkező érzelmi töltésű műfaj. (Az évad egyetlen kellemes meglepetése a műfaj szintjén hiányzó Vámmentes házasság volt.)

Itt állunk hát a kérdőjelekkal egy gyenge évad után. Ha valami biztatót mondhatunk, talán éppen a magyar filmművészek vitathatatlan tehetsége, s az a körülmény, hogy most talán rákényszerülnek ösztönözten szembenézni azzal a valós helyzettel, ami a magyar film és a néző kapcsolatát jellemzi.

Bernáth László

Vadász Endre- gyűjtemény a Déri Múzeumban

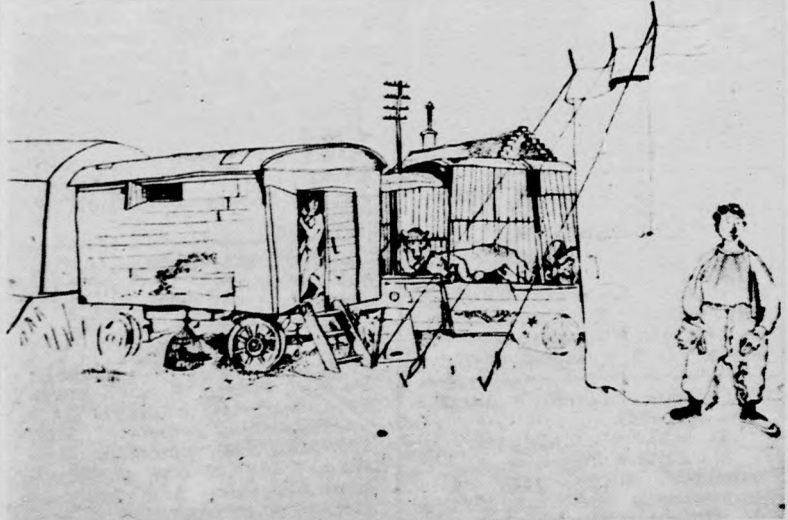
Mosonó

Vadász Endre (1901-1944) — akinek most február 28-án ünnepeljük 80. születésnapját — csupán nyolc évig élt Debrecenben, de nagymértékben hozzájárult a debreceni grafika európai hírének fellendítéséhez. Tagja volt az Ady Társaságnak, az Ajtósi Dürer Céhnek. Mint debreceni művész vett

részt — és nyert bronzérmet — az 1929-es barcelonai világi kiállításon, majd a veleni kiállításon, a monzai, hágai, amszterdami, cleve-landi, chicagói grafikai kiállításokon. A Déri Múzeum 1970-ig kb. húsz grafikáját és három festményét őrizte. A hetvenes években közel 200 grafikát (rajzokat, rézkar-

kat, fa- és linómetszeteket) és 150 kisgrafikát, valamint dokumentumokat gyűjtött össze a művész, s ezt 1976-os emlékkiállításán be is mutatta. A Magyar Televízió színes filmje is jórészt ennek a kiállításnak anyagából készült 1977-ben.

1978-ban Soó Rezső gyarapította az anyagot három festményrel és egy grafikai sorozattal, 1981-ben pedig vásárlással gazdagodott az anyag. Múzeumba került öt reprezentatív temperaképe, húsz grafikája, kétszáz kisgrafikája, egykori, 1918-19-es vázlatfüzete. Még ebben a hónapban megjelenik a Déri Múzeum 1978-as évkönyvében Sz. Kürti Katalin háromrészes kismonográfiája, amely elsősorban Vadász grafikái művészetével foglalkozik. Az 1980-ban rendezett nyírbátori emlékkiállítás egy budapesti bemutató kíséri, majd 1982-ben, s remélhetőleg megjelenik ekkorra Békés István Vadász Endre monográfiája is a Corvina kiadásában.

Cirkusz

Fotó: Fekete Gáborné

A tömegsport is sport

Vámospercs. pályaépítés társadalmi munkával
Újléta: úszni és síelni tanulnak a gyerekek

Kiss János, a vámospercsi egyesület volt elnöke ismerteti a sportkörü beszámolót (Fotó: Lek Gábor)

Megtartotta beszámoló közgyűlését a Vámospercsi Bocsikai SE. A Debrecenhez közeli község sportéletének fejlődéséről tanuskodik. A járás huszonkilenc egyesületének rangsorában az előkelő kilencedik helyre került a Bocsikai SE. Százharminc igazolt versenyzője van a klubnak. A kézilabdázók a megyei I. osztályban, a labdarúgók a járási bajnokság szereplőinek. Népszerű a községben az atlétika is, eredményei figyelemre méltóak.

A községi sportkört a tanács működteti, de a faluban levő gazdasági egységek, így az ÁFÉSZ, a Béke Tsz., a HAJDÚSZÖV faüzeme és a MEZOGÉP gyár-egysége is jelentős anyagi támogatást nyújt a kis egyesületnek.

Az elmúlt öt év alatt nagy gondot fordítottak Vámos-

percsen a sportélet fejlesztésére. A jó szervező és az egymillió forint értékű társadalmi munka eredménye, hogy elkészült három bitumenes kispálya (két kézi- és egy röplabda). Kétféle lőtér felújítása. Most már csak a futballpálya korszerűsítése van hátra. Természetesen Vámospercsen is a tömegsport-tevékenység adja a falu sportéletének igazi értékét. A járási spartakiád döntőit évről évre itt rendezik meg, a mozgalmi ünnepek sorra kerülő sportnapok szinte az egész falut megmozgatják. Nyáron a kispályás labdarúgás, télen a sakkcsapatversenyek az évről évre visszatérő rendezvények.

Vámospercs társközsége Újléta. A sport gazdája itt a tsz. A kézilabda és a labda-

rúgás itt is a legnépszerűbb, a versenysport mellett azonban igen jelentős, hogy évente mintegy 60-70 gyermeket tanítanak meg úszni. (A tsz buszával Debrecenbe hozzák be az úszótanfolyamra a tanulókat.) Van a község sportéletének egy másik, a megyében azt hiszem, egyedülálló sajátossága: télen szülő gyerekekkel népesülnek be a havas homokdombok.

Az utóbbi időben kísérletek történtek arra is, hogy a két társközség tömegsport-akcióit közösen szervezik. Így télen tízenyolc háromfős csapat vett részt a közösen szervezett sakkcsapatbajnokságon. Az újlétai új étterem vált a sakkzókó otthonává. Ritka kép fogadja gyakorta az étterembe betérőket, fiatalok és idősök itt keresnek maguknak sakkpartnert.

TEREMKÉZILABDA

Városbajnokság: Nádudvar és DMVSC
Napló Kupa: Hajdúböszörmény és Derecske
nyerte a serleget

Harminchat együttes hat csoportban öt hétvégén át küzdött a debreceni sportcsarnokban a már hagyományos számító téli torna, a teremkézilabda-városbajnokság és Napló Kupa helyezéséért. A vasárnapi ötödik forduló tisztázta a még vitás kérdéseket: hírt adtunk arról, hogy a városbajnokságban a DMVSC női és a Nádudvar férficsapata a Napló Kupában a Derecske női és a Hajdúböszörmény férfiefüggő győzött, míg az ifjúsági csoportokban a Bethlen leány- és a D. MEDICOR fiúgyárda végzett az élen.

Meglepetések? Feltétlenül annak számít a nádudvari újonc NB II-es

két-két vidékbajnoki mérkőzést is vívott már azon a hétvégén. Elsőséjük így is magabiztos volt. A Napló Kupában a Derecske újonc NB II-es női gárdája imponáló fölényrel utasította maga mögé társait — ez azonban a papírformát igazolta. Nem úgy a bösözörményi férficsapat elsőse, hiszen a Püspökladány és a Balmazújváros épp úgy esélyes volt a tornagyőzelemre. Ezért is számít bravurnak a Hajdúböszörmény százszázalékos bajnoksága. Az ifjúsági leánycsapatok versenyében a Bethlen és a D. Sportiskola külön harcot vívott, csak a gólkülönbség döntött az előbbi javára. A fiúknál a MEDICOR megnyerte a DSI

logh, Náricza. — Hajdúböszörmény: Nagy, Erdős, Kóvér, Sipos, Varga, Csorba, Sarkadi, Szabó, Lukács, János, Péter, Kovács. — D. MEDICOR: Kulcsár, Szilágyi L., Hajdú, Koczka, Rosta Cs., Veress, Erdős, Szilágyi T., Nagy, Varga, Bojti, Rosta V. — Bethlen: Szabó, Barna, Ilyés, Vigh, Körtvélyesi, Tóth, Nagy, Csabai, Ungvári, Pércsi, Szóke, Kozma.

Árva Sándor

Az ötödik forduló eredményei. Nők. Városbajnokság: DMVSC Szeghalom 20-13 (11-7), Nyíregyházi Tanárképző-D. Közút-építő 18-16 (9-7), D. Dózsa-D. MEDICOR 22-15 (14-4). — Napló Kupa: Derecske-D. Vörös Meteor 23-9 (10-4), Püspökladány-Balmazújváros 31-19 (12-10), Kinizsi-Hajdúböszörmény 14-13 (6-6). — Ifjúsági: D. Dózsa-Derecske 7-3 (3-3), D. Sportiskola-Bethlen 12-12 (7-4), D. Közútépítő-D. MEDICOR 19-14 (11-6).

Férfiak. Városbajnokság: Nádudvar-D. Dózsa 28-25 (15-8), Hajdúböszörmény-Gázláng-D. MEDICOR 21-16 (8-6), Tiszavasvári-Nyírbátor 26-16 (12-6). — Napló Kupa: DUSE-Hajdúdorog 22-17 (9-7), Püspökladány-Polgár 40-20 (17-12), Hajdúböszörmény-Balmazújváros 15-9 (6-5). — Ifjúsági: D. MEDICOR-D. Sportiskola 16-15 (8-5), Irinyi-Ellemliszéripari-Mechwart Gépipari 16-10 (8-3), A Püspökladány-Hajdúböszörmény mérkőzés elmaradt, mert a szoboszlóiak nem jelentek meg.

Női városbajnokság

1. DMVSC	5 5 0 0 106	- 49 10
2. D. Dózsa	5 4 0 1 84	- 68 8
3. Ny.-háza	5 3 0 2 78	- 86 6
4. D. Közút	5 2 0 3 82	- 82 4
5. D. MEDICOR	5 1 0 4 63	- 92 2
6. Szeghalom	5 0 0 5 66	- 103 0

Férfi városbajnokság

1. Nádudvar	5 4 1 0 132	- 103 9
2. D. Dózsa	5 4 0 1 121	- 95 8
3. H. Gázláng	5 3 1 1 82	- 80 7
4. T.-vasvári	5 2 0 3 100	- 105 4
5. MEDICOR	5 1 0 4 87	- 97 2
6. Nyírbátor	5 0 0 5 80	- 122 0

Női Napló Kupa

1. Derecske	5 5 0 0 104	- 64 10
2. P.-ladány	5 4 0 1 99	- 76 8
3. D. Kinizsi	5 3 0 2 92	- 69 6
4. Vörös M.	5 2 0 3 82	- 82 4
5. Bösözörmény	5 1 0 4 66	- 90 2
6. Újváros	5 0 0 5 73	- 113 0

Férfi Napló Kupa

1. Bösözörmény	5 5 0 0 101	- 78 10
2. P.-ladány	5 4 0 1 105	- 78 8
3. Újváros	5 3 0 2 86	- 72 6
4. DUSE	5 1 0 4 80	- 90 2
5. H.-dorog	5 1 0 4 90	- 108 2
6. Polgár	5 1 0 4 98	- 134 2

Női ifjúsági

1. Bethlen	5 4 1 0 79	- 47 9
2. DSI	5 4 1 0 68	- 41 9
3. D. Közút	5 2 1 2 75	- 66 5
4. D. Dózsa	5 2 1 2 48	- 54 5
5. MEDICOR	5 1 0 4 49	- 61 2
6. Derecske	5 0 0 5 27	- 77 0

Férfi ifjúsági

1. MEDICOR	4 4 0 0 82	- 53 8
2. DSI	4 3 0 1 78	- 50 6
3. Irinyi	4 2 0 2 56	- 60 4
4. Gépipari	4 0 1 3 50	- 71 1
5. P.-ladány	4 0 1 3 48	- 80 1
6. Hajdúböszörmény	4 0 1 3 48	- 80 1

Háromgólos átlag

Tavaszi rajt a megyei labdarúgó-bajnokságban

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokság tavaszi idenyének első fordulója bonyolították le az elmúlt vasárnap. A kilenc mérkőzésen összesen 27 gól esett, átlagosan három gól jutott. Igaz, a 27-ből nyolc gólt egymaga a PMÁV szerezte, de négy olyan együttes is akadt, amely egyetlen gólt sem ért el.

A nyitányon értékes pontokat szereztek — idegenben — az éllovas D. Volán és a második helyezett Balmazújváros. Az élcsoporthoz közlő a Hajdúböszörményi Bocsikai győzött még.

D. Volán-Hajdú Vasas 1-0 (0-0). Téglás, 300 néző, vezette Csirba. D. Volán: Kiss — Acs, Halla, Mezel, Nagy J., Barna, Nagy S. (Farkas), Nagy Balogh J., Martha, Balogh Zs., Sugár. Hajdú Vasas: Sári — Rédei, Szabó J., Szabó L., Kenyeres, Náricza, Kovács, Benesik A., Barna (Szesztyó), Benesik P., Pistár. Időnként kemény volt a játék. A 42. percben Mártha jól kihasználta a téglási védelem egyetlen megingását, és megszerezte a Volán győztes gólját. Kintűtek: Kiss, Halla, Nagy S., Mártha, illetve Rédei, Kenyeres és Benesik A. Sárja lap: Nagy S. — Ifjúsági: Hajdú Vasas—D. Volán 0-0.

Balmazújváros-Sárrétudvari 2-0 (2-0). Sárrétudvari, 500 néző, vezette Tajthy. Balmazújváros: Szabó I. — Szabó II., Urbán, Wagner, Radócz L., Jónás, Kegyes. — Sárrétudvari: Bertók — Puszkás, Madar G. (Dan), Megyesi, Szóke, Szabó, Boross, Varga (Czibere), Kiss S., Kiss B., Petróczy. A jól és ötletesen játszó Balmazújváros helyzeti alapján nagyobb különbséggel is nyerhetett volna. A gólokat az 5. és a 20. percben Jónás szerezte. Kintűtek: Jónás (a mezőny legjobbja), Urbán, Tar, Juhász, illetve Bertók és Szóke. Sárja lap: Megyesi. — Ifjúsági: Sárrétudvari—Balmazújváros 0-0.

Hajdúböszörmény Bocsikai-Derecske 2-1 (0-1). Hajdúböszörmény, 350 néző, vezette Maróthy. Hajdúböszörmény: Varga — Csathó, Kántor, Mezei A., Besz, Szabó, Szilágyi (Mezei J.), Nagy, Kálmán, Farkas, Kádár. — Derecske: Bánti — Maklét, Nagy K., Erdi, Szerémi, Benedek B., Gyulafi, Borbély, Hadházi, Nagy I. (Nagy Zs.). Kétfel. Mindkét együttes nagy akarással küzdött — a hazaiak szerencsés győzelmet arattak. Gólszerzők: Csathó és Kálmán, illetve Kábel, Jók: Kálmán, Mezei A., Benedek B. — Ifjúsági: Hajdúböszörmény-Derecske 3-1 (1-1).

Püspökladány-Báránd 0-0 (0-0). Püspökladány, 250 néző, vezette Daróczy Z. Püspökladány: Bujdosó — Szabó, Palatitz, Faraó (Gyarmati L.), Csóka, Szóka, Máté, Rác (Kiss), Komlósi, Mile, Seress. — Báránd: Szabó — Utassy, Hegedűs, Tóth, Dienes, Lakatos, Pásztor (Takács I.), Borzús, Erdős, Varga (Mányi), Takács S. Bár a la-

Hajdúnánás-Hajdúdorog 1-1 (1-0). Hajdúnánás, 200 néző, vezette Fodor F. Hajdúnánás: Fodor F., Horváth (Siketh Gy.), Pénez, Gál, Varga L., Siketh S., Varga M., Majoros, Adam, Magl. — Hajdúdorog: Lugosi — Szojka, Pajkos, Prepuk J., Tóth, Simicskó Gy., Simicskó I., Katona II., Prepuk M., Lelesz, Simicskó II. (Katona I.). A sáros, mély talajon változatos küzdelem vívott a két csapat. A találkozó igazságos eredményt hozott. A gólok: Siketh S. (42. p.), illetve Katona II. (63. p.). Jók: Uri, Majoros, Gál, illetve Simicskó Gy., Szojka és Simicskó I. Ifjúsági: Hajdúnánás—Hajdúdorog 2-0 (1-0).

Ójszentmargita-Körösszegapáti 1-1 (1-0). Körösszegapáti, 300 néző, vezette Nagy J. Ójszentmargita: Kapus — Bertók, Papp I., Papp II., Bodai, Gottfried, Zeke, Arany, Szóke, Hüse (Kun), Sugár. — Körösszegapáti: Kiss J. — Rövid J., Drimba, Berke J., Berke D., Kiss Gy. (Szűcs), Nyári, Buzás, Barabás, Lovas, Toldi, Mély talaj — küzdelmes játék. A vezetést Sugár szerezte meg az Ójszentmargitánál, melyet Kiss J. 11-esből egyenlített. Kintűtek: Kapus, Papp I., Papp II., Bodai, illetve Rövid J., Berke J. és Buzás. Sárja lap: Szóke és Hüse. — Ifjúsági: Körösszegapáti—Ójszentmargita 6-3 (3-0).

Létavértes-Nagyrábé 2-1 (0-1). Létavértes, 300 néző, vezette Hunyadi. Létavértes: Tóth Sz. — Suta, Tóth, Katona, Máté, Nyíri, Kovács, Kárándi, Cseh (Kozák), Gáll, Koroknai. — Nagyrábé: Gáll — Bajnok, Herczegh, Fejes, Gyenge L., Adány (Parti), Dajka, Gyenge K. (Rozsik), Szabó, Németh, Szentjóbli, Sáros, eszűs pályán, kiegyenlített küzdelem. A győztes gól a 80. percben esett. Gólszerzők: Koroknai és Gáll, illetve Szentjóbli. Jók: Katona, Kárándi, Koroknai, illetve Szentjóbli, Herczegh és Fejes. — Ifjúsági: Létavértes—Nagyrábé 2-1 (1-1).

Berettyóújfalui SE-Nyiradony 2-0 (0-0). Nyiradony, 200 néző, vezette Fazekas. Berettyóújfalui: Pásztor — Veres, Szabó, Kapás, Tollas, Antal, Pala L., Cseneds, Guba (Kócsi), Balogh, Vadász. — Nyiradony: Dormán — Bucskó, Kerecsi, Buzai J., Buzai F. (Szilágyi), Vilmányi, Terdik, Adoba, Szabó, Takács (Kozma), Újházi. A 15. percben Kerecsi 11-esből hibázott, szünet után a BUSE volt jobb. A gólok: Kócsi (65. p.) és Vadász (86. p.). Kintűtek: Szabó, Pala L., Vadász, illetve Bucskó és Adoba. Sárja lap: Pala L., Takács. — Ifjúsági: Berettyóújfalui—Nyiradony 2-0 (1-0).

Hajdúnánás-Hajdúdorog 1-1 (1-0). Hajdúnánás, 200 néző, vezette Fodor F. Hajdúnánás: Fodor F., Horváth (Siketh Gy.), Pénez, Gál, Varga L., Siketh S., Varga M., Majoros, Adam, Magl. — Hajdúdorog: Lugosi — Szojka, Pajkos, Prepuk J., Tóth, Simicskó Gy., Simicskó I., Katona II., Prepuk M., Lelesz, Simicskó II. (Katona I.). A sáros, mély talajon változatos küzdelem vívott a két csapat. A találkozó igazságos eredményt hozott. A gólok: Siketh S. (42. p.), illetve Katona II. (63. p.). Jók: Uri, Majoros, Gál, illetve Simicskó Gy., Szojka és Simicskó I. Ifjúsági: Hajdúnánás—Hajdúdorog 2-0 (1-0).

A bajnokság állása

1. D. Volán	18 14 3 1	42-12 31
2. B.-újváros	18 13 3 2	63-15 29
3. H.-szoboszló	18 11 5 2	42-14 27
4. PMÁV	18 10 6 2	36-17 26
5. Hajdú Vasas	18 9 7 2	36-12 25
6. S.-udvari	18 9 5 4	31-19 23
7. BUSE	18 9 3 6	28-26 21
8. Létavértes	18 8 2 8	33-33 18
9. Nádudvar	18 7 3 8	32-30 17
10. Derecske	18 6 5 7	25-16 17
11. Hajdúdorog	18 5 6 7	26-22 16
12. Hajdúnánás*	18 5 5 8	16-38 14
13. Nagyrábé	18 5 2 11	17-35 12
14. Báránd	18 2 8 8	8-37 12
15. Nyiradony*	18 4 3 11	19-50 10
16. U.-margita	18 2 4 12	12-28 8
17. K.-apáti	18 2 13 15	42-8 8
18. Csökmő**	18 2 4 12	13-46 5

Megjegyzés: a *-gal jelzett csapatoktól pont a **-gal jelzettől három pont levonva.

Mai sportműsor

Labdarúgás
Oláh Gábor utcai salakpálya, 14 óra: DMVSC—D. Universitas. — Vágóhid utcai salakpálya, 14.30: D. Kinizsi—Trebisov (cseh-szlovákiai). Előkézsületi mérkőzések.

Röplabda
Vágóhid utcai csarnok, 13 óra: DMVSC—BVSC (női NB II-es bajnoki találkozó).

Új pályabelépők

A megyei sporthivatal közli, hogy az elmúlt esztendőben kiadott pályabelépők érvényüket veszítették. Az új bérletek szerda reggeltől vehetők át a Hajdú-Bihar megyei Testnevelési és Sporthivatal Debrecen, Simonffy u. 1/C szám alatti irodájában.

A Nádudvar—D. Dózsa rangadón Suvöltös dr., Homovics és Péter arcáról leolvasható, mi következik azután, hogy Nagy a (a kép bal szélén) a vonalon belül állva próbálja megakadályozni az egykori Dózsa Juhász lövését... (Fotó Iklódy János)

gárda sikere. A D. Dózsa elleni rangadón volt olyan előzetes, amikor már tíz góllal vezetett a Varga István által vezérelt szövetségi együttes. A győzelemnek feltételül részese volt a kintünő átlövő (tizennyolc gól), de el kell mondanunk, hogy a nádudvari csapatjáték tekintetében is felülmúlták az NB I-es belügyieket. S amennyire örömteli a Nádudvar sikere, annyira elszomorító a Dózsa kudarca. Egy I. osztályú együttesnek még tartalékosan sem lenne szabad vereséget szenvednie a tavaly még megyei bajnokságban szerepelt csapatotól. Szomorú volt nézni azt, hogy a debreceniek közül csak az „öreg” Suvöltös dr. küzdött szívvel-lellekkel, miközben azok a fiatalok, akiknek azt kellene bizonyítaniuk, hogy helyük lehet a csapatban — meglehetősen könnyedén beletörődtek a vereségbe.

A női városbajnokságban a DMVSC dupla terhelést vállalt, hiszen két alkalommal úgy lépett pályára, hogy Tabatányán, illetve Egerben

elleni rangadót, így a tornát is. Érdekes végigtekinteni a sportszerűségi verseny táblázatán is. Három együttes érdemel külön dicsőretet: a Balmazújváros felnőtt női, a D. MEDICOR ifjúsági leány- és a Mechwart Gépipari Szakközépiskola ifjúsági fiúcsapata az öt forduló során mindössze 2-2 kiállítását gyűjtött össze. A legtöbbszór a Hajdúböszörményi Gázláng férfi kézilabdázói kerültek a kispadra. Az egyes csoportok győztesei: Szeghalom, Tiszavasvári, Balmazújváros, Hajdúdorog, D. MEDICOR és Mechwart.

A teremtorna első helyezett csapatainak névsora: Nádudvar: Molnár, Kákó, Varga, Beke, Juhász, Kovács L., Dobi II., Örvendi, Dobi L., Papp, Dévai. — DMVSC: Teremi, Nagyné, Emódi, Balogh, Juhász, Tóth, Szilágyi, Vassné, Kalmár, Purguly, Kádárné. — Derecske: Szabó, Szilágyi, Széles, Bereczkiné, Sipos, Bauerné, Bende, Fogarasi, Eszterházi, Nyékiné, Ba-

Az Új Barázda a sportcsarnokban

Városi sportcsarnok. Reggel 8 óra. Két kispályás focicsapat fut ki a küzdőterre, és elkezdődik a játék. A kihívó hajdúhadházi Új Barázda Tsz és a meghívott balmazújvárosi Lenin Tsz csapata. A hadháziak lelkesen küzdenek, az újvárosiak viharos támadásokat vezetnek. 4-0 a Lenin javára. Ezután „feltámad” az Új Barázda legénysége, egymásután két gólt ér el, melyre a bejézés előtt válaszolnak a kihívóitak. Végeredményben a balmazújvárosiak 5-2-re nyernek, s csapatkapitányuk magasba emelve a ki-

érdemelt díszes serleget — vonulnak ki a pályáról a csapatok — a nézők tapsától, éljenzésétől kísérve.

A hajdúhadházi Új Barázda Tsz elnöke, Juhász Imre, aki korábban maga is sokat sportolt, a tsz KISZ-tizottságának titkára, Hunyadi Margit és a szakszervezeti bizottság titkára, Komor Sándor szervezte a szövetséget dolgozóinak tömegsportnapját. Mindenütt ott voltak, ahol kellett, irányították a csapatokat, versenyzőket, hangszórával segítgével is, s minden alkalommal ünneplésen adták át a kiérdemelt szép díjakat.

A hadháziak nem először tartottak sportünnepélyt a sportcsarnokban, s nem is utoljára. Már a műsor ideje alatt megbeszélte a tsz elnöke és Simon Mihály, a sportcsarnok igazgatója, hogy az év végén újból megrendezik itt az Új Barázda sportünnepélyt — hiszen a csarnokban szinte minden óra be van táblázva, nem könnyű teljes napra szabadlá-

tenni. A kettejük kézfogása biztosíték az újabb sportolási lehetőségére.

De ne szaladjon el a csikó, térjünk vissza a múlt szombati programra, hiszen nemcsak a két tsz focimeccs zajlott. Asztaliteniszben húszan vettek részt a tsz-ből s most került sor a döntőre. A szocialista brigádok közti labdarúgótorna végső küzdelmeire is most kerítették sort, előbb a harmadik, majd az első helyért játszottak a csapatok. Kikapcsolódásként tíz fős csapatok köthúzóversenyét rendezték meg, kieséses rendszerben. Szerepelt — többek közt — a programban az agrárgyemtemisták karatebemutatója is.

Jócskán elmúlt már dél, amikorra befejeződött az Új Barázda sikeres sportnapja, s a hadházi lányok, fiúk — bár együtt dolgoznak a közönség —, így búcsúztak: Viszontlátásra a sportcsarnokban — decemberben.

MAI INFORMÁCIÓNK

A belvizes lakásokról

Az elmúlt évi belvízkároknak nyomán Hajdú-Bihar megyében eddig 232-en fordultak az OTP-hez kedvezményes lakás-újraépítési hitelért. Lakásuk helyreállításához 51-en kértek hitelt. Az OTP 216 újraépítési és 44 helyreállítási hiteligényt már elfogadott.

Az elutasítások száma viszonylag kicsi (hat újraépítési és négy helyreállítási hitelkérelemre mondták nemet az OTP), bár az is igaz, hogy a kivizsgálást végző bizottságok voltaképpen már a belvízkárjelzéseket követően megrostálják az igényeket. Jellemző például, hogy az 1980 augusztusáig felvett

1783 bejelentésből mindössze 1322 adott okot tételes kivizsgálásra. Ez a szám a szakértői vizsgálatok során tovább apadt, sőt — miután kialakult az újraépítésre, illetve helyreállításra valóban indokoltan számításba vehető lista — többen lemondtak az építkezésről.

A több száz családot érintő lakás-újraépítés és -helyreállítás így is igen nagy feladatot, amely nem nélkülözheti a társadalmi és állami szervek pártoló figyelmét. A megyei tanácsnál úgy tudják, hogy ez ideig 39 lakás alapozása kezdődött meg, s négy lakás került tető alá.

A 05 JELENTI...

Február 19-én a reggeli órákban eddig tisztázatlan körülmények között gyúladt a Debrecen, Nagyerdői körút 48. sz. alatti emeletes lakóház földszinti lakása. A tüzeset követően a berendezési tárgyakban mintegy 50 000 forint kár keletkezett. Az oltásban az állami tűzoltókön kívül a tsz-üldő dolgozói is részt vettek.

Február 21-én két tűz is keletkezett. Debrecenben délután 16.45-kor a Bethlen u. 37. sz. tízemeletes lakóház pincéjében az ott tárolt anyagok gyulladtak meg. A nagy mennyiségű füst elárasztotta a lépcsőházat, a

lakásokat, s három személyt a mentők füstmérgezés gyanújával kórházba szállítottak.

18.10-kor a Landler Jenő úti óvodából jeleztek tüzet. Égett a raktárban tárolt anyag, melytől a tűz átterjedt a mosogatóba, a folyosóra és az épületszerkezetekre. A keletkezés okának és körülményeinek tisztázása folyamatban van. A tűzkár kb. 50 000 forint.

Mindkét esetben jelentős anyagi értékek voltak veszélyeztetve, de gyors beavatkozással sikerült őket megmenteni.

FARSANGI KABARÉ. A MÁV Járműjavító művelődési központjának színháztermében ma, február 25-én 18 órakor kezdődő zenés műsorban közreműködik Bangó Margit, Sas József és Forgács Gábor.

MÓDSZERTANI TANÁCSKOZÁS. A TIT megyei szervezetének módszertani tanácsa február 25-én 17 órakor tanácskozást tart a Vörös Hadsereg úti Csokónai klubban. A tanácskozáson megvitatják a szakosztályoknak a nyugdíjasok, idős korúak körében végzett ismeretterjesztő munkáját.

TUMOROK KORAI FELISMERÉSENEK LEHETŐSÉGEI. Ez a címe dr. Csiky-Mészáros Tibor február 26-án 18 órakor a hajdúszovati művelődési házban kezdődő előadásának.

JÓ HÍR AZ AUTÓS TURISTÁKNAK. Kétszáz gépkocsira méretezett aszfaltos parkolót épít a nyáron a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság a Bánkút felé vezető út ügyvezető harmincperces pihenőjénél. A Borsod megyei Tanács és az erdőgazdaság megállapodása szerint az erdészet dolgozói kiigazítják az utat Borovnyák és Bánkút között, ahol most veszélyes kanyar okoz gondot a gépkocsivezetőknek, kivált a buszfofórtóknak.

KÜLPOLITIKAI FÓRUM. A Kőlcsey Művelődési Központ ifjúsági centrumában február 26-án 19 órakor dr. Menyhart Lajossal, a Kossuth Lajos Tudományegyetem adjunktusával, a KLTE pártbizottságának titkárával találkozhatnak a debreceni fiatalok.

MŰVÉSZI KÉZZEL

Székely Katalin textiltervező iparművész játékgúrái igen kedveltek a gyermekek körében. A kedves, ötletes játékokat szívesen látjuk az üzletekben. (MTI-fotó: Pintér Márta felvétele — KS)

ÜTTÖRŐFARSANG

A Löwy Sándor Üttörőház és a MÉH Vállalat jelmez-„rongyos” farsangot rendezett. A részt vevő üttörők és kisbalsok hulladék rongyot hoztak belépődíjjal. Az üttörőfarsangon volt tánc, tombola, móka, játék.

(Fotó: Lovas József)

Biológiai hét

Kilencedik alkalommal rendezik meg a népszerű ismeretterjesztő sorozatot, a biológiai hetet, ezúttal február 26. és március 5. között. A rendező szervek, köztük a megyei természetvédelmi hivatal, a vízmű, a BIOGAL, a KÖJAL és még sorolhatnánk, sokrétű programmal várja ebben az évben is az érdeklődőket a Kőlcsey Művelődési Központban. A hét érdekessége, hogy kísérletképpen speciális sorozatot állítottak össze négy lakosági rétegnek a szervezők: horgászoknak, állatbarátoknak, kút- és kerttulajdonosoknak, természetbarátoknak.

A rendezvények sorából kiemelkedik a kertészkedők délelőtti (február 28.), amikor is talajminta-vételezési

bemutatót tartanak a Mathiasz kertbarátklub kertjében. A horgászok délelőttjén (március 1.) szakíróval találkoznak a debreceni horgászok, ismerkedhetnek a különböző halfajtákkal. A természetbarátok február 28-án terepszemlén ismerkedhetnek a Hortobágy védett területeivel, a téli madarakkal.

A szakprogramokon kívül környezet- és természetvédelmi vetélkedők várják az általános iskolásokat, próbatesztet az egyetemi, főiskolai biológia szakokra készülő középiskolásokat. A felsoroltakon kívül számos előadás, filmvetítés, bemutató, műhelyfoglalkozás, ankét várja az érdeklődőket a megyei művelődési központban és a társintézményeknél.

A Bozsó-gyűjtemény

Bozsó János, a tanyavilág híres festője Kecske-mének ajándékozta értékes magángyűjteményét. A festő a Bács megyei és a Kecskeméti városi Tanács támogatásával a Klapka-házat múzeumná alakította 1979 nyarán. Most itt mutatja be a gyűjteményét az érdeklődőknek. Az egyházi, néprajzi és a XVII—XVIII. századi iparművészeti tárgyak kiállítását eddig csaknem húszezer ember tekintette meg.

(MTI-fotó: Kozák Albert felvétele — KS)

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

Premier előtt:
BOLDOGTALAN KALAP (magyar). Híradó 1/2, 3/4, 5/6.
ISTEN HOZTA, MR... (amerikai). Meteor 1/4, 3/4.
TALÁN JÖVŐRE (cseh). Apollo 1/10, 1/12.
FEKETE FARKASOK ÜVÖL-TESE (NSZK). Híradó 1/2, 10, este 1/4.
FELENK VAGYOK, DE HODITANI AKAROK (francia). Apollo 4, 6, 8.
LUXUSBORDÉLY PARIZSBAN (francia, 16). Vig 3/4, 6, 1/9.
PÉNTEK 13. (magyar). Vig mese 3/4, 6.
A VÖLEGÉNY NYOLCKOR ERKEZIK (magyar). Vig 1/12.
WON TON TON, HOLLYWOOD MEGMENTŐJE (amerikai). Meteor mese 3, 1/6.
 Zárkörű előadás: Apollo 3/2, Híradó 3/4, Meteor 3, Vig 1/10, 3/4.

SZÍNHÁZ

Műv. Központ:
 Ma 7 órakor: Fidele — Erkel-bérlét.
Hungária:
 Ma 7 órakor: Cukorváros — József Attila-bérlét.

TV

BUDAPEST, 1. műsor
 8.59 Műsorismertetés. 9.00 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 9.05 Iskolatévé. 9.25 Delta. Tudományos híradó (ism.). 9.50 Csendes Don. Szovjet filmsorozat VI/2. rész (ism.).

10.45 Bagadózó. Amerikai ismeretterjesztő film (ism.). 11.30 —11.50 Ez a tévé! A Svájci Televízió szórakoztató műsora (ism.). 15.05—16.00 Iskolatévé. 16.03 Műsorismertetés. 16.05 Hírek. 16.10 A bábu. Lengyel filmsorozat IX/1. rész: A hazatérés (ism.). 17.10 Petőfi útjai. Dokumentumfilm IV/2. rész. 17.50 Reklám. 18.00 Vallomások. R riportfilm. 18.50 Staféta. Tíz perc ifjúság. 18.00 A Közönségszolgálat tájékoztatója. 19.05 Reklám. 19.10 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Századunk. Dokumentum-műsor-sorozat. Végjáték a Dunán mentén. IV/1. rész: „Egyetlen halott”. 21.15 Az SZKP XXVI. kongresszusáról jelentések. A tv-híradó különkiadása. Kb. 21.35 Zene, zene, zene. Körkép. 22.35 Tv-híradó, 3.

BUDAPEST, 2. műsor

20.00 Műsorismertetés. 20.01 A völgyben. Jugoszláv rajzfilm. 20.15 Testünk. XXVI/8. rész: Vénák — a vér útjai a szívhöz. 20.45 Tv-híradó. 2. 21.05 Filmgyártás vagy filmművészet? I. rész: A képzelt repülőtere: a forgatókönyv. 21.45—23.25 Az esti fogás. Belga film.

POZSONY, 1. műsor

9.00 Hírek. 9.05 Iskolatévé. 9.30 Országos nyelvelfolyam. 9.50 Könyvek. 9.55 Tévétévé (ism.). 11.05 Gyermekek-felkötőműsor. 11.30 Iskolatévé. 12.10 Hírek. 15.45 Hírek. 15.50 Ünnepi nagygyűlés a februári győzelem 33. évfordulója alkalmából. Közvetítés Prágából. 17.00 Iskolatévé. 17.25 Ipari tanulók műsora. 17.55 Autóok-motorosok magazinja.

HÍREK

1981. február 25., szerda
 Géza napja
 A Nap két 6.33 —
 nyugszik 17.23 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
SZERDA ESTIG: Nyugaton erősen felhős idő, helyenként hószállingózással. Másfelől kissé csökkenő felhőzet, valószínűleg csapadék nélkül. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 0 és plusz 5 fok között.

ELŐADÓI KONFERENCIA. A TIT megyei szervezetének kémiai szakosztálya február 26-án 15 órakor előadói konferenciát szervez a debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban. A konferencia témája: a kémiai reakciók nem termikus aktiválása. Előadó: Beck Mihály akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár.

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI SZABADEGYTEM. Folytonosság és megújulás: a reneszánsztól a barokkig. A szabadegyetem, ma, február 25-én este fél 6-kor, a Kossuth Lajos Tudományegyetem 10-es tantermében kezdődő foglalkozásának előadója: Bitskey István egyetemi docens.

PASZTELLKÉPEK. A Déri Múzeum Hámán Kató úti kiállítóhelyén február 27-én 15 órakor Festészeti műhely II. címmel kiállítás nyílik. Bíró Lajos, Félgyeházi László Munkácsy-díjas, valamint Sipos Zsófia és Török Anikó műveinek bemutatóját Bényi Árpád festőművész nyitja meg.

ÚJ GASZTROFOL KÉSZÍTMÉNYEK. Bővített készleteiknek választékát a Mecsek vidéki Vendéglátó Vállalat. Megkezdte a palacpörkölt, szalontüdő, paradicsomos káposzta és háromfajta húsos süritmény gyártását.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Száz évvel ezelőtt, 1881. február 25-én született és 80 éves korában, 1961-ben hunyt el William Foster amerikai nyomdász, a kommunista mozgalom egyik vezetője. Egész fiatalon bekapcsolódott a munkásmozgalomba; az 1890-es évek és 1917 között nem kevesebb, mint 16 szakmai munkásmozgalmában vett tevékenyen részt. 1919-ben egyik szervezője volt az acélpári munkások nagy sztrájkjának. Az 1900-as évek legelején belépett a szocialista pártba, 1921-ben pedig tagja lett az Egyesült Államok Kommunista Pártjának, s az azt irányító országos bizottságnak; 1924-től a politikai bizottság tagjaként, 1929. és 1957 között az országos bizottság elnökeként, majd haláláig tiszteletbeli elnökeként tevékenykedett. 1924-ben beválasztották a Kommunista Internacionálé végrehajtó bizottságába, 1935-ben a Kommunista Internacionálé elnökségébe.

Mozgalmi munkája során többször letartóztatták. A kommunista pártban belüli ismételt fellépései a revizionista iránylatokkal szemben. Igen jelentős történelmi munkásságot is folytatott. Nálunk is megjelent a Lapok egy munkás életéből, Az amerikai földész politikai története, Az Egyesült Államok Kommunista Pártjának története című munkája.

AZ ÜGYVELETES HÍRSZERKESZTŐ

Ferencfalvi Éva
 Telefon: 12-144

JUBILEUMI HANGVERSENY. Bartók Béla születésének 100. évfordulója alkalmából tanári hangversenyt rendeznek február 25-én 18 órakor a hajdúszoványi zeneiskolában. Ünnepi megemlékezést tart: Straky Tibor.

MEZŐKÖVESDI HIMES TOJÁS. Parasztrózsát, szoknyás tulipánt, szegfűt festenek a himes tojásra a Matyó asszonyok, készítik a locsolkodóknak való, Nagy a keletre itthon is, külföldön is a népi motívumokkal díszített tojásnak, melyből a Matyó Házipari Szövetkezet ügyes kezű asszonyai naponta kétszázat festenek meg. Több országba karácsonyfadísznek is szállítanak a himesből.

HŐSÖK VÁROSAI, VÁRO-SOK HŐSEI. Harmadik fordulójához érkezett a szellemi vetélkedő, amelynek házi versenyein több mint ötezer szocialista brigád indult. Lazajlottak a megyei fordulóok is, és márciusban—áprilisban húsz csapat indulhat a hat középdöntőben. A döntőt a fasizmus felett aratot győzelem napja tiszteletére rendezik meg.

KÖZLEMÉNYEK

SZABÁS-VARRÁS TANFOLYAMOT szervez kezdők részére a teglaskerti klubkönyvtár (Gázvezeték u. 50.) Jelentkezni lehet február 28-ig hétfő — keddi — péntek szombati napokon a művelődési házban. Részvételi díj: 300 Ft. (x)

SZABÁS-VARRÁS TANFOLYAMOT szervez kezdők részére a Horváth Árpád Művelődési Ház (Süveg u. 3. Telefon: 17-402.) Jelentkezni szerda kivételével mindennap 8—18 óráig. Részvételi díj: 300 Ft. (x)

ERTESÍTIJUK VENDEGEINKET, hogy a Nagyerdői Gyógyfürdő két szabadterei medencéjét átalakítási munkák miatt 1981. március 2-től 1981. május 30-ig zárva tartjuk. Az átalakítás ideje alatt a fürdő többi egysége változatlanul üzemel. Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

ARAMSZÜNET LESZ március 4-én 8 órától 10 óráig a Szechenyi u. a Halközig, a Révész téri és a Vörös Hadsereg útja páratlan oldalán a Simonffy utcától a Révész térig, a páros oldalán a 18. számtól a 32. számig, a Kossuth utca páratlan oldalán a Bathyányi utcáig; március 4-én 10 órától 12 óráig az Arany J. u. páratlan oldalán a 15. számig, a páros oldalán a 24. számig, a Vörös Hadsereg útja páratlan oldalán a Révész téről a Dimitrov utcáig, a páros oldalán a 34. és 36. sz. alatt; március 4-én, 13 órától 16 óráig a Ságvári E. utcán, a Becskereki utcán, a Holló J. utcán, a Vörös Hadsereg útja páratlan oldalán a 67. számtól végig, a Petőfi téri az 1., 2., 3., 4., 20., 21., 22., 23. sz. alatt; március 4-én, 7 órától 16 óráig a Bőszörményi út páratlan oldalán a Hősök útjától a Hámán K. utcáig, a Hámán K. utcán a Bőszörményi útjától a Honvédtemető utcáig. (x)

DIVAT-BŐVIDÁRU bolt nyílik Debrecen Kossuth u. 31. sz. alatt. Nyitás: 1981. II. 25. Szerdán 10 órakor. (x)